

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายวิชัย ชื่นชมพูนุท ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๕๐

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายภทรบท วรบรรณปรีชา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายภทรบท วรบรรณปรีชา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายภทรบท วรบรรณปรีชา ผู้ถูกร้อง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามกฎหมายผู้ถูกร้อง ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องรวมสามครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่งในวาระเข้าดำรงตำแหน่ง ครั้งที่สองในวาระพ้นจากตำแหน่ง ครั้งที่สามในวาระพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องตรวจพบว่าผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ในวาระเข้ารับตำแหน่งเพียง ๑ ครั้งเท่านั้น ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในวาระพ้นจากตำแหน่งและในวาระพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ทั้งนี้ผู้ร้อง ได้มีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้ถูกร้องแต่ละครั้งครั้งละ ๓ ฉบับรวมหกฉบับแล้ว แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจง และไม่ได้ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบให้ถูกต้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ในวาระพ้นจากตำแหน่งและในวาระพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณากรณีตามคำร้องนี้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่าโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑ ข้อ ๓ กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ยังคงใช้บังคับต่อไป ดังนั้นเมื่อมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และมีคำสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งได้ ขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ และเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปและบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณากรณีตามคำร้องนี้ได้

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด

พิจารณาประเด็นที่หนึ่งแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีมีรายได้ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๓๖,๕๒๓,๖๔๕.๔๑ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงรับกันว่าผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องในวาระเข้ารับตำแหน่งเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ส่วนในวาระพ้นจากตำแหน่งและในวาระพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องแต่ประการใดและผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากผู้ร้องที่เตือนให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ในสองวาระดังกล่าววาระละสามฉบับรวมหกฉบับแล้ว ส่วนข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องที่ว่ามีการทัก

และมีสาเหตุไม่ลงรอยกับบิดาซึ่งเก็บเอกสาร โฉนดที่ดินไว้กับต้องดูแลปู่ซึ่งมีอายุมากแล้ว ไม่ใช่เหตุที่จะกล่าวอ้างเพื่อให้ผู้ถูกร้องพ้นภาระหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องตามกฎหมายดังกล่าว การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในวาระพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้อง จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับกรณีตามประเด็นที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจากผู้ถูกร้องพ้นจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีเนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งอีก ส่วนคำขอที่ห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เมื่อฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องจึงต้องถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ อันเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ